

MÔ ĐUN 3. TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÔNG NGHỆ CAO

BÀI 6. TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

Trình độ: Sơ cấp bậc 3



MỤC TIÊU



Trình bày được các yêu cầu ngoại cảnh đối với cây hoa cúc;



Xác định được thời vụ và mật độ, khoảng cách khi trồng cây hoa cúc;



Thực hiện được các bước trong quy trình trồng và chăm sóc phù hợp với từng giai đoạn phát triển của cây hoa cúc;



Ý thức được việc tuân thủ quy trình trồng, đảm bảo vệ sinh và an toàn lao động.

NỘI DUNG

1

Nguồn gốc và phân loại

2

Yêu cầu điều kiện ngoại cảnh

3

Thời vụ và mật độ trồng

4

Sơ đồ quy trình trồng và chăm sóc

5

Các bước tiến hành trồng và chăm sóc

1. NGUỒN GỐC VÀ PHÂN LOẠI CÂY HOA CÚC

NGUỒN GỐC



Hoa cúc (*Chrysanthemum* sp.) là một trong những loại cây trồng làm cảnh lâu đời, có nguồn gốc từ Trung Quốc và Nhật Bản.

Hoa cúc được du nhập vào nước ta từ thế kỷ XV đến đầu thế kỷ XIX.

Hiện nay hoa cúc được trồng phổ biến ở các tỉnh thành, đã hình thành một số vùng chuyên trồng cúc, các vùng trồng nổi tiếng hiện nay như Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Lạt, Hải Phòng...



1. NGUỒN GỐC VÀ PHÂN LOẠI CÂY HOA CÚC

PHÂN LOẠI HOA CÚC



Nhóm cúc đại đóa



Đây là cây sống hàng năm, mọc thành bụi, có chiều cao trung bình từ 1,2m đến 1,3m. Hoa có nhiều màu, kích thước lớn từ 4 – 7cm

Nhóm cúc hoa nhỏ



Hoa có nhiều màu, đường kính hoa từ 2 - 5cm

Nhóm cúc tia



Hoa có nhiều màu, đường kính hoa từ 4 – 5cm
Gồm tia có muống và tia không muống



2. YÊU CẦU NGOẠI CẢNH ĐỐI VỚI CÂY HOA CÚC



Nhiệt độ

Nhiệt độ thích hợp cho cây hoa cúc sinh trưởng và phát triển từ 15 - 20°C, cây có thể sinh trưởng phát triển bình thường trong phạm vi nhiệt độ 10 - 35°C



Ánh sáng

Cúc là loại cây ngắn ngày, ưa sáng. Trong thời kỳ sinh trưởng cần ánh sáng ngày dài trên 13 giờ nhưng ở giai đoạn trổ hoa cây chỉ cần ánh sáng ngày ngắn 10 - 11 giờ, nhiệt độ không khí dưới 20°C



Độ ẩm

Độ ẩm thích hợp nhất cho cây sinh trưởng phát triển là độ ẩm đất 60 - 70%, độ ẩm không khí 55 - 65%.



Dinh dưỡng

Các yếu tố N, P, K và vi lượng như Ca, Mg, Mn có vai trò quan trọng đối với sinh trưởng, phát triển, năng suất phẩm chất cây hoa cúc.



3. THỜI VỤ VÀ MẬT ĐỘ TRỒNG



THỜI VỤ

Mùa vụ	Thời gian trồng	Thời gian thu hoạch	Giống hoa cúc
Xuân hè	Tháng 3, 4	Tháng 6, 7	Vàng hè, trắng hè, tím hè,...
Hè thu	Tháng 5, 6	Tháng 9, 10	Vàng hè, vàng hờ, tím hè,...
Thu đông	Tháng 8, 9	Tháng 11, 12	Tím sen, vàng Đài Loan, vàng hè, vàng nghệ, đỏ nhung,...
Đông xuân	Tháng 10, 11	Tháng 1, 2	Vàng, Đài loan, tím sen, chi trắng, tia sao, thọ đỏ,...





3. THỜI VỤ VÀ MẬT ĐỘ TRỒNG

MẬT ĐỘ, KHOẢNG CÁCH TRỒNG

Giống hoa	Khoảng cách trồng (cm)	Mật độ trồng (Cây/ha)
Giống hoa có kích thước lớn - Vàng Đài Loan, CN9, CN97, CN98,... - Đường kính hoa: 8-12cm	12 x 15	480.000
Giống hoa có kích thước trung bình - Cúc chi trắng, chi vàng, vàng nhị nâu, ánh vàng, ánh bạc,... - Đường kính hoa: 4-7cm	15 x 20	500.000
Giống hoa có kích thước nhỏ - Cúc mâm xôi, đỏ Ấn Độ,... - Đường kính hoa: 2-5cm	40 x 40	80.000



4. SƠ ĐỒ QUY TRÌNH TRỒNG HOA CÚC



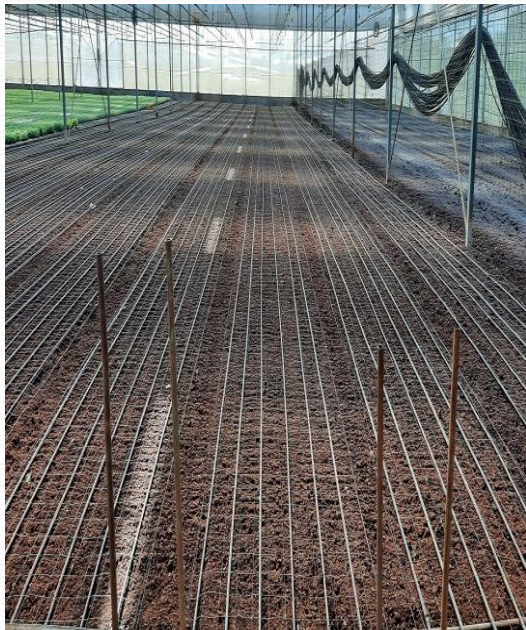
5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

CHUẨN BỊ TRỒNG

Chuẩn bị đất trồng



- pH đất từ 6 - 6,5
- Lên luống: Độ cao luống khoảng 20 – 30cm
- Nhu cầu phân bón lót cho cây hoa cúc được tính cho 1ha/vụ như sau:
 - + Phân hữu cơ đóng bao : 2 - 3 tấn
 - + Phân chuồng hoai mục : 10 - 12 m³
 - + *Trichoderma* : 10kg
 - + Mg₂SO₄ : 50kg
 - + Vôi : 700-1000kg (tùy theo pH của đất)
 - + P₂O₅ : 800kg



Chuẩn bị đất trồng hoa cúc

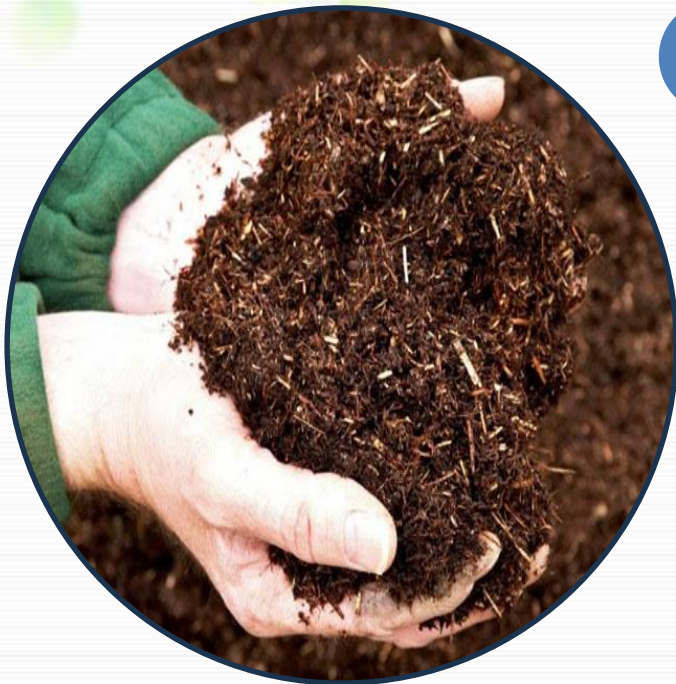
* **Lưu ý:** Không bón vôi chung với các loại phân bón trên



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

CHUẨN BỊ TRỒNG

Chuẩn bị giá thể trồng hoa cúc trong chậu



Chuẩn bị giá thể trồng hoa cúc

Có thể chuẩn bị giá thể theo công thức:

- Đất sạch, phân hữu cơ, trấu hun, mụn dừa theo tỷ lệ 2 : 3 : 2 : 3.
- Giá thể sau khi phối trộn đảm bảo tơi xốp, khả năng giữ ẩm tốt, thoát nước tốt, sạch nấm và vi khuẩn.



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

CHUẨN BỊ TRỒNG

Chuẩn bị cây giống



Cây con giống nên tự chuẩn bị hoặc mua tại các cơ sở ươm cây giống đã công bố tiêu chuẩn chất lượng theo quy định.

Bảng tiêu chuẩn cây giống hoa cúc xuất vườn

Độ tuổi (ngày)	Chiều cao cây (cm)	Đường kính cổ rễ (mm)	Số lá thật	Tình trạng cây
15-20	5-8	2,5-4,0	6-8	Cây khỏe mạnh, không bị dập, không dị hình, ngọn phát triển tốt, không có biểu hiện nhiễm sâu bệnh.



Cây giống hoa cúc đủ tiêu chuẩn

5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

TIẾN HÀNH TRỒNG HOA CÚC

Các cây có hình dáng, kích thước, bộ rễ, sức sống như nhau trồng thành một luống. Các cây yếu hơn trồng luống khác. Như vậy mới tiện cho việc chăm sóc và thu hoạch sau này.

Trồng hoa cúc trong chậu

- Cách trồng: Cho giá thể vào chậu, cách miệng chậu 5cm. Sau đó, trồng cây giống vào chậu sao cho các cây giống phân bố đều xung quanh chậu để tán cây được đều.
- Khi trồng cần lấp kín phần bầu đất, lấy tay ấn chặt gốc, không vùi quá sâu để đảm bảo tỷ lệ cây sống cao.



Trồng hoa cúc trong chậu



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

TIẾN HÀNH TRỒNG HOA CÚC

Trồng hoa cúc trên nền đất



Tùy thuộc vào điều kiện cơ sở vật chất và quy mô sản xuất, hoa cúc trồng trên nền đất có thể được trồng thủ công hoặc trồng bằng máy.

* Có 2 cách trồng thủ công:



Trồng hoa cúc theo cách 1



Trồng hoa cúc theo cách 2



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

TIẾN HÀNH TRỒNG HOA CÚC

Trồng hoa cúc trên nền đất



* *Trồng bằng máy*: với quy mô sản xuất lớn, các trang trại trồng hoa cúc có thể trồng bằng máy để tăng năng suất.



Máy trồng hoa cúc



Trồng hoa cúc bằng máy



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

CHĂM SÓC CÂY HOA CÚC

Tưới nước



- Đảm bảo ẩm độ đất 70 - 80%.
- Có thể tưới cho hoa cúc bằng các phương pháp: Tưới rãnh, tưới phun sương trên bề mặt hoặc tưới bằng hệ thống tưới nhỏ giọt.



Tưới hoa cúc bằng hệ thống phun sương



Tưới hoa cúc bằng hệ thống tưới nhỏ giọt



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

BÓN PHÂN



Bón phân theo phương thức canh tác thông thường

Thời điểm bón phân và liều lượng phân bón cho mỗi đợt

STT	Thời gian bón phân	N (kg/ha)	P ₂ O ₅ (kg/ha)	K ₂ O (kg/ha)
1	Sau trồng từ 10-15 ngày	800	200	200
2	Sau trồng từ 30-35 ngày	800	200	400
3	Sau trồng từ 50-55 ngày	500	200	700
4	Sau trồng từ 70-75 ngày	400	200	700



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

BÓN PHÂN



Bón phân theo phương thức canh tác thông thường

Lượng phân bón vi lượng tính cho 1000m²

Loại phân	MgSO ₄	FeSO ₄	ZnSO ₄	MnSO ₄	CuSO ₄	Na ₂ MO ₄
Liều lượng	10kg	1 – 2kg	1 - 2kg	1 - 2kg	0,5 - 1kg	0,5 - 1g

Ngoài ra trong quá trình canh tác có thể bổ sung thêm một số loại phân bón qua lá, tùy thuộc vào tình hình sinh trưởng của cây.



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

BÓN PHÂN



Bón phân qua hệ thống tưới nhỏ giọt

Khi bón phân cho hoa cúc thông qua hệ thống tưới nhỏ giọt, có thể áp dụng công thức phân bón sau:

Công thức phân bón cho hoa cúc ở các giai đoạn sinh trưởng khác nhau

Giai đoạn sinh trưởng của cây	Hỗn hợp phân bón	Ca(NO ₃) ₂ (g/l)	KNO ₃ (g/l)	MAP (g/l)	MgSO ₄ (g/l)	MKP (g/l)
- Đối với cây từ 2-6 tuần tuổi (500 lít/1000m ²)	A	24	20			
	B			16	16	
- Đối với cây trên 6 tuần tuổi (250 lít/1000m ²)	A	24	10			
	B				16	20

Hỗn hợp A và B được tưới riêng biệt, cách nhau 6-7 ngày

5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

LÀM CỎ, VUN XỚI



- Cúc là cây trồng cạn, rất cần oxy trong đất để phục vụ quá trình hô hấp trong cây, do đó phải thường xuyên tiến hành làm cỏ kết hợp với xới xáo và vun luống:

+ **Từ khi trồng đến 40 ngày:** tiến hành xới xáo xung quanh gốc

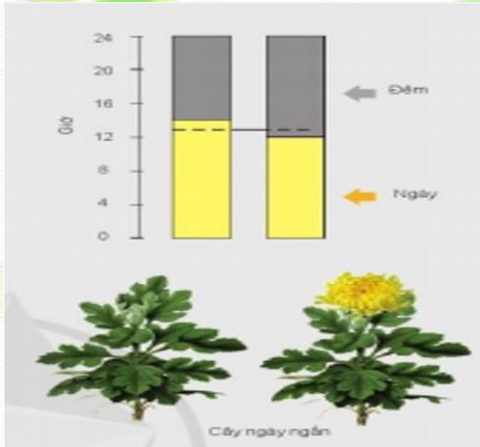
+ **Sau trồng 40 ngày:** nên hạn chế việc xới xáo.

- Ngoài việc làm cỏ, xới xáo trong luống, cũng cần làm cỏ rãnh luống và xung quanh ruộng trồng cúc để tránh sự lây lan sâu, bệnh và sự phát tán cỏ vào nơi trồng cúc.



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

CHIẾU SÁNG BỔ SUNG



- Cây hoa cúc gặp điều kiện ánh sáng ngày ngắn sẽ phân hóa nụ hoa ngay khi trồng, dẫn đến chất lượng hoa kém: cành ngắn, hoa nhỏ.
- Thời gian chiếu sáng bổ sung khoảng từ 20 đến 30 ngày vào ban đêm.

➤ Một hệ thống chiếu sáng bổ sung phổ biến được bố trí như sau:

- ❖ Khoảng cách giữa các dây là 2,4m
- ❖ Khoảng cách giữa các bóng trên dây là 2,5m
- ❖ Khoảng cách từ mặt đất đến đèn: 2,7m
- ❖ Bóng đèn được sử dụng là bóng huỳnh quang 20w
- ❖ Bóng đèn được điều khiển bởi bộ hẹn giờ



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

CHIẾU SÁNG BỔ SUNG

Thời gian chiếu sáng bổ sung

- Chiếu sáng theo chu kỳ 10 phút sáng và 20 phút tối, từ 20h30 - 2h45 sáng, hoặc
- Chiếu sáng khoảng 4 - 5 giờ vào lúc chiều tối (17h - 21h) hoặc lúc nửa đêm (21h - 24h).



Hệ thống chiếu sáng cây hoa cúc trong nhà có mái che



Hệ thống chiếu sáng cây hoa cúc trồng ngoài trời

Sử dụng chất điều hòa sinh trưởng

- Sử dụng một số hóa chất ĐHST để tăng chiều cao cây, như GA3, Ala (B9).



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

LÀM GIÀN ĐỠ CÂY



Làm giàn đỡ hoa đơn giản

- Với cây cúc cao 0,8 - 1,0m có thể làm 2 lớp giàn, lớp dưới cách mặt đất 40cm, lớp trên cách mặt đất 70cm để cùng giữ cho cây.

- Sử dụng một số cọc nhất định cắm hai bên mép luống, khoảng cách 2 m, cắm một cọc, sau đó dùng lưới đan sẵn căng trên mặt luống hoặc dây ni lông đan thành các mắt lưới.



Hệ thống giàn đỡ được chuẩn bị cùng lúc với trồng cây con



Giàn đỡ được nâng lên theo chiều cao cây hoa cúc

5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

BẮM NGỌN, TỈA MẦM NHÁNH

Bắt ngọn



Các hình thức bắt ngọn



Bắt ngọn sớm 1 lần



Bắt ngọn muộn 1 lần tạo tán



Bắt ngọn nhiều lần



Cây hoa cúc sau khi bắt ngọn



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

BẮM NGỌN, TỈA MẦM NHÁNH

Tỉa mầm nhánh

Đối với cúc đơn bông, đến thời kỳ ra hoa, ngoài nụ chính còn có rất nhiều mầm nhánh mọc ra ở nách lá và nụ phụ mọc xung quanh nụ chính, sau nụ chính.



Tỉa mầm nhánh cho cây hoa cúc



Cây hoa cúc sau khi được tỉa mầm nhánh



5. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH TRỒNG VÀ CHĂM SÓC HOA CÚC

BAO HOA

**Có 2
cách
bao
hoa**



Cách 1.

Khi hoa vừa mới hé nở, tiến hành bao kín hoa.



Hoa cúc được bao theo cách 1



Cách 2.

Khi hình thành nụ hoa, lồng bao hoa vào phía dưới đế hoa, để hoa nở tự nhiên. Khi đến thời gian thu hoạch, kéo bao hoa lên để bọc toàn bộ hoa.



Hoa cúc được bao theo cách 2



CÂU HỎI KIỂM TRA

Câu 1. Chỉ có một phương pháp để điều khiển sự ra hoa của cây hoa cúc là chiếu sáng bổ sung (điều khiển quang chu kỳ).

A. Đúng

B. Sai

Câu 2. Với một số giống cúc trồng chậu có hoa nhỏ, đường kính bông 1 - 3 cm, dạng cây bụi, thân mềm, khả năng phát sinh cành nhánh mạnh, việc bấm ngọn có thể tiến hành nhiều lần tùy theo sức cây và khả năng chăm bón.

A. Đúng

B. Sai

Câu 3. Trong những ngày đầu trồng hoa cúc, cần sử dụng hệ thống tưới phun sương để tránh lay gốc, trôi cây, không để các lá ở dưới dính vào đất hoặc bùn đất bắn lên các lá non làm bít các khí khổng, ảnh hưởng đến sự quang hợp, hô hấp và sự bốc hơi nước của bộ lá khi cây chưa hồi xanh trở lại.

A. Đúng

B. Sai



CÂU HỎI KIỂM TRA

Câu 4. Việc chiếu sáng cho hoa cúc vào ban đêm bằng hệ thống đèn điện chiếu sáng giai đoạn cây con từ lúc trồng đến 30 ngày sau trồng có tác dụng làm tăng chiều cao cây, tăng tỷ lệ nở hoa, hoa to, độ bền lâu và nở đúng thời điểm mong muốn.

A. Đúng

B. Sai

Câu 5. Khi trồng hoa cúc, đối với các giống hoa nhỏ (đường kính bông từ 2 – 5cm) khoảng cách trồng bao nhiêu là phù hợp

A. 12 x 15 cm

B. 15 x 20 cm

C. 20 x 25 cm

D. 50 x 60 cm

Câu 6. Khi trồng hoa cúc trong chậu, muốn có nhiều hoa trên thân thì sau khi trồng khoảng bao nhiêu ngày tiến hành bấm ngọn cây

A. 5 – 10 ngày

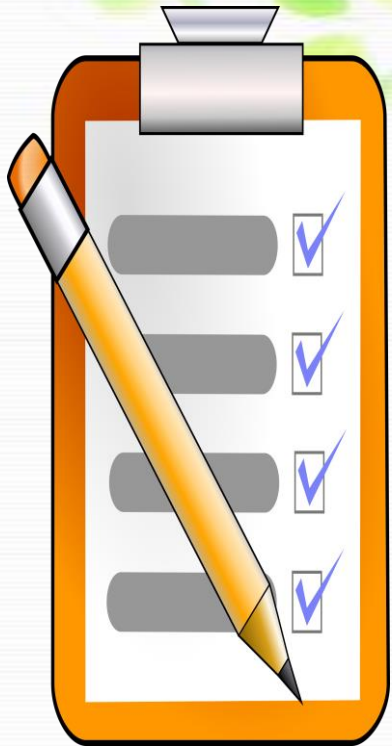
B. 15 – 20 ngày

C. 25 – 30 ngày

D. 30 – 40 ngày



GHI NHỚ



- Đảm bảo cây giống hoa cúc đủ tiêu chuẩn trước khi đem trồng.
- Nên tưới phân vào lúc sáng sớm nếu tưới trễ, nắng nóng sẽ làm cháy lá, nếu tưới vào lúc chiều tối sẽ tạo ẩm độ cao dễ tạo điều kiện nấm bệnh phát triển
- Chiếu sáng cho hoa cúc vào ban đêm bằng hệ thống đèn điện ở giai đoạn cây con từ lúc trồng đến 30 ngày sau trồng có tác dụng làm tăng chiều cao cây, tăng tỷ lệ nở hoa, hoa to, độ bền lâu và nở đúng thời điểm mong muốn.
- Ghi chép nhật ký chăm sóc đầy đủ.

NHÓM BIÊN SOẠN



1. Nguyễn Hữu Nhân (chủ biên)
2. Đặng Thị Mộng Quyên
3. Hoàng Thị Thu Giang
4. Nguyễn Thị Duy Khoa





THANKS